

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Cum uxore alterius, num. 19.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

quæri potest, an alter vincere, plus dendo numerata pecunia; non obstat, quam habeat, possit? v. g. habet quis solum quatuor, potestne sine injustitia vincere octo vel plus? Respondeo, uno jaetu, & cum una persona non potest, quia contractus non esset æqualis, si solum potest perdere quatuor, sed vult vincere octo.

*s. l. sot. in 4. qu. 5. ar. 2. Aragon. 2.
2. qu. 32. ar. 7. Alcoz er tr. de Ludo, c.*

16. alij,

16. Dixi (cum una persona) siquidem quando sunt plures colludentes, v. g. sex, & singuli ponunt v. g. quatuor, poterit viator uno jaetu vincere viginti à quinque suis collusoribus.

Dixi item (uno jaetu) nam in toto ludo distingui solet. Si enim tu fingas, habere multum pecunie, decipi alium, qui putat te habere multis nummios, teneris restituere illud plus, quod lucratus es. At vero si nihil fingas, non teneris. Ratio est, quia in priore casu tu illum fallis, in posteriore ipse se decipit. Verum cur ea dem distinctio adhibita non est, quando agitur de uno jaetu?

*i. Id debent docere Sanc. Lopez, Beja,
Tol. alij, cit à Diana p. 1. tr. 8. ref. 67.
dam ajunt, posse vincere plus, quam quis
potest perdere.*

17. Expeditus igitur dic, id, de quo disputamus, in praxi raro continere. Nam quanvis lusor non habet actu, nisi v. g. quatuor, habet tamen potentia, cum possit regulariter ab aliis sibi mutuare, atque adeo perdere credito; sed absit fraus nolendi deinde solvere; hoc enim pacto clare esset in justus contractus, uerdictum est nu. 15.

Neque obstat, pactum fuisse de lu-

dendo numerata pecunia; non obstat, inquam; nam si re vera sim deinde pecuniam ex mutuo, vel ex aliqua alia ratione habiturus, eamque colludenti sincere soluturus, non est, unde judicer, pactum graviter infringere. Quæ doctrina etiam videtur vera in ludente pecunia prouersus nulla, sed cum animo, ut si perdat, sincere soluturus propediem fit.

*Ludere cum his, qui alienare
nequeunt.*

18. Qui cum his ludit, & peccat, & restituere tenetur, quod lucratur. Rursus ij, qui nequeunt alienare, quia pecuniam propriam non habent, quam collusori forte vincenti solvere possint, tenentur eidem collusori restituere, quod lucrati fuerint.

Ratio hujus dicti posterioris est, quia non inierunt contractum æqualem, dum vincere voluerunt, sed perdere non potuerunt. Ratio prioris est, quia acceptarunt rem alienam, invito domino. Excipe, nisi collusor sciat, illum alienare non posse, illum esse. v. g. filium familias carentem peculio; tunc enim restituere filius familias non tenetur, si quod vincit, quia collusori scienti & volenti nulla facta est iniuria.

*u Sayr. Henr. Azer. Bon. apud Di-
an. p. 1. tr. 8. ref. 67.*

Iam percurramus singulos, qui alienare nequeunt.

Filius familias, quid possit in ludis expendere, dictum superius est, & numerum tangam mox nu. 27.

19. Vxor potest perdere, primò bo-

na para.

Qq

na paraphernalia : secundo ea , quo-
rum habet liberam administratio-
nem : tertio , quæ vir tacitè vel expre-
sè concedit : tacitè autem concedere
censetur ea , quæ similes mulieres e-
jusdem conditionis solent ludo expo-
nere , vel in alias usus pro suo arbitrio
consumere , ut superius & suo lo-
co diximus .

a sup. tr. 1. t. 2. §. 3.

20. Maritus , inscia nolenteque u-
xore , ea exponere ludo potest , quæ
sunt liberè sua : quare quamvis non
raro peccat , etiam in his exponendis ,
peccato contra filiorum charitatem ,
& familiæ , si propter ludum ijs gravi-
ter necessaria desint ; tamen colluden-
tes , si vincant , non obligabuntur ad
restitutionem , quia à potente aliena-
re pecuniam accipiunt . Quæ vero ad
uxorem pertinent , ludo committere ,
ea invita , maritum non posse , nimis
est manifestum , de quibus bonis di-
ctum est satis , dicto tr. 1. cap 2. 6. 3.

21. Servus potest ludo exponere
peculium , id est , ea , quæ sub suo ple-
no dominio sunt : quæ autem sint e-
jusmodi , vide superius dicto cap. 2
§. primo .

22. Quid de famulo , qui ludit pe-
cunijs , quas depositas apud se habet ,
domini sui ? Idem quare de deposita-
rio non famulo .

Respondeo , vel de peccato interro-
gas , vel de obligatione restitutionis .

23. Si de primo , peccat , quando do-
minus esset graviter in vitus , quia in-
juria est , te re mea velle uti , me re-
pugnante . Quoniam vero , quando
nullum damnum evenit domino (ut
si famulus promptus est in reddendo)

(deposito , ut primum dominus illud
poposcerit) non est gravis rationabi-
liter injuria , ideo tunc erit à peccato
saltē mortali depositarius excusan-
dus . Idem certè b selet concedi fa-
mulo , si is pari promptitudine red-
dendi , sine ullo domini damno , nego-
tietur pecuniam ejusdem apud se de-
positam , applicando sibi lucrum .

b sot. alijq. apud Reb. 2. p. qu. 4.
num. 22.

24. Si de restitutione loquaris , erit
distinguendura : c si enim nomine
suo famulus illam pecuniam ludo
committat , debebit quidem eam red-
dere , non vero , quod ex ludo luca-
tur .

c Reb. 1. c.

Ratio est , quia sicuti damno suo lu-
dit , sic lucro suo acquirit : at si nomi-
ne domini , utrumque debebit , sortem
quia est domini ; lucrum , quia do-
mini nomine acquisitum est .

25. Religiosus vel ludit cum con-
sensu superioris , sive tacito , sive ex-
presso , vel sine consensu . Si sine con-
sensu , dico primò , certum esse , ipsum
contrahere obligationem restitutionis ,
tum illius , quod ipse lucratur , quod
certe deber restitui collusori ; tum il-
lius , quod idem Religiosus perdit ,
quod à victore debet monasterio resi-
tutui , & in victoris defectu ab ipsomet
Religioso de proprio peculio , si illo
fruitur , vel alio simili modo , ut de
Religioso furtum committente dicte-
tur universim inferius . d Ratio hu-
jus dicti est , quia contractus est na-
litus , ut ex dictis patet .

d infr. tr. 4. p. 2. §. 1.

Si cum consensu Superioris ludit
Religio-

